

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра загального та спеціалізованого фортепіано

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

” 25 ” червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«**ФОРТЕПІАНО**»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Скрипка», «Альт», Віолончель», Контрабас», «Арфа»»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно- практичної підготовки (ОК 3.2.10, ОК 3.3.9)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (2,4), Залік (1-3)
Термін викладання	1-4 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	денна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано» для профілізацій: скрипка, альт, віолончель, контрабас і арфа з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

ГЕРЕГА Марія Михайлівна – завідувач кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор

ЖМУРКЕВИЧ Зеновія Созонтівна – доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, кандидат мистецтвознавства

СОЛАНСЬКИЙ Степан Степанович – доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, кандидат мистецтвознавства

ГРАБОВСЬКА Оксана Степанівна – доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, кандидат мистецтвознавства

ГНАТИШИН Оксана Євстахіївна – доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано, кандидат мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального та спеціалізованого фортепіано

від «15» __ червня __2021 р., протокол № 10.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	3
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
2.1 Загальні компетентності.....	5
2.2 Фахові компетентності.....	5
2.3 Фахові спеціалізовані компетентності.....	6
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	7
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	8
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	12
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всесторонньо розвинутих музикантів, які володіють специфікою фортепіанної гри, необхідною для самостійної професійної роботи (педагогічна діяльність, сольне та ансамблеве виконавство тощо).

Головне завдання – підготувати студентів струнного відділу оркестрового факультету до самостійної практичної роботи на фортепіано, розвинути і розширити піаністичні навички, необхідні для їх професійної діяльності.

Зміст курсу «Фортепіано» визначається майбутньою професійною діяльністю студента, що зумовлює певну специфіку роботи кафедри. Як правило, рівень підготовки з фортепіано є різний, що вимагає індивідуального підходу до кожного студента, зокрема.

У зв'язку з цими завданнями викладання дисципліни загального та спеціалізованого фортепіано повинно мати педагогічний і окремий виконавський напрям, оскільки воно невід'ємне від музично-естетичного виховання майбутніх музикантів-професіоналів, у процесі якого формується ставлення до музичного мистецтва, розуміння його цінностей.

Упродовж кожного семестру на кафедрі відбуваються концерти, які приваблюють розмаїттям тематики, жанрів (фортепіанні сольні номери, дуети, камерно-вокальні та інструментальні ансамблі). Вони дають можливість студентам глибше пізнати творчість композитора, виступаючи в різних ролях: піаністів-солістів, ансамблістів, концертмейстерів. Набутий досвід концертних виступів сприяє формуванню професіоналізму молодих музикантів усіх спеціальностей.

Предмет «Фортепіано» в академії є одним з основних компонентів єдиного педагогічного процесу і одним з головних засобів формування естетичного смаку та культури студентів різних спеціальностей. У результаті занять по фортепіано у них формуються навички практичної роботи з музичною літературою. Специфіка інструменту дозволяє відтворювати музичні композиції, написані в багатьох жанрах для різного складу.

Окремі види роботи з курсу фортепіано, такі як праця над поліфонією, великою формою, п'єсами, ансамблями, акомпанементами та перекладами сприяють розвитку музичних здібностей студентів, зокрема, творчої уяви, внутрішнього слуху, гармонічного і поліфонічного мислення, почуття ритму. Гра на фортепіано супроводжує музиканта упродовж його навчального і творчого життя. Без практичної роботи за інструментом неможливе виконання завдань з усього курсу музично-теоретичних дисциплін – сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів, історії музики, читки партитур.

Курс фортепіано у студентів-струнників відіграє важливу роль на заняттях зі спеціального предмету. Професійне володіння інструментом необхідне їм для підготовки завдання зі спеціальності, тобто програми, яка вивчається на

спеціальному інструменті (скрипці, альті, віолончелі, контрабасі, арфі). Фортепіано є інструментом, за яким проводиться практична робота, виконуються домашні завдання з більшості музичних предметів навчального процесу.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.**Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.**Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.**Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК2.**Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4.Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК5.Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК14.Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК15.Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

2.3 Фахові спеціалізовані компетентності

1. Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

2. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській діяльності.

3. Здатність взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

4. Здатність до поглибленого орієнтування в нотному репертуарному матеріалі, враховуючи стильові особливості та естетичні напрямки.

5. Володіння мистецтвом виразного інтонування, різноманітними засобами звукоутворення, мистецтвом фразування, артикуляцією, штрихами, динамікою з метою створення художнього образу.

6. Вміння грати у складі ансамблю.

7. Здатність до застосування принципів транскрипції, аранжування та музичної обробки.

8. Здатність застосовувати навички практичної роботи у професійній діяльності.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.

РН2. Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

РН3. Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.

РН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН10. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН12. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

РН13. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс		
						Всього	у тому числі:				Семестри							
							лекційні	індивідуальні	практичні		1	2	3	4	5	6	7	8
											Кількість тижнів в семестрі							
фортепіано	1-4			5	150	60		60		90	1	1	1	1				

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		3	90	30		30		60
	1	1,5	45	15		15		30
	2	1,5	45	15		15		30
II		2	60	60		30		30
	3	1	30	30		15		15
	4	1	30	30		15		15
III								
	5							
	6							
IV								
	7							
	8							

5. Програма навчальної дисципліни. Практичні заняття

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. Фортепіанні твори докласичного періоду			
1	Тема 1	Поліфонія.	4
2	Тема 2	Велика форма.	4
3	Тема 3	П'єса.	4
4	Тема 4	Акомпанемент.	3
Разом			15
2 семестр			
Змістовий модуль 2. Віденська класика і твори композиторів XVIII – початку XIX ст.			
5	Тема 1	Поліфонія.	4
6	Тема 2	Велика форма.	4
7	Тема 3	П'єса.	4
8	Тема 4	Акомпанемент.	3

Разом			15
3 семестр			
Змістовий модуль 3. Твори композиторів XIX – XX ст.			
1	Тема 1	Поліфонія.	4
2	Тема 2	Велика форма.	4
3	Тема 3	П'єса.	4
4	Тема 4	Акомпанемент.	3
Разом			15
4 семестр			
Змістовий модуль 4. Твори українських та зарубіжних композиторів.			
5	Тема 1	Поліфонія.	4
6	Тема 2	Велика форма.	4
7	Тема 3	П'єса.	4
8	Тема 4	Акомпанемент.	3
Разом			15
Всього годин			60

Самостійна робота

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. Фортепіанні твори докласичного періоду			
1	Тема 1-4	Робота над поточною програмою. Читка з аркуша. Вправи для фортепіано Ганона. 2, 3 легкі етюди.	27
2	Підготовка до підсумкового контролю		3
2 семестр			
Змістовий модуль 2. Віденська класика і твори композиторів XVIII – початку XIX ст.			
3	Тема 1-4	Робота над поточною програмою. Читка з аркуша. Вивчення гам. 2,3 етюди.	27
4	Підготовка до підсумкового контролю		3
3 семестр			
Змістовий модуль 3. Твори композиторів XIX – XX ст			
1	Тема 1-4	Робота над поточною програмою. 2 етюди середньої складності. Читка з аркуша акомпанементу.	12
2	Підготовка до підсумкового контролю		3
4 семестр			
Змістовий модуль 4. Твори українських та зарубіжних композиторів.			
3	Тема 1-4	Робота над поточною програмою. Етюди, гами, читка з аркуша	12
4	Підготовка до підсумкового контролю		3
Всього годин			90

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу.

Концертна діяльність студентського оркестру та реальна участь кожного з його членів є мірилом степені оцінки чи оцінювання.

Виконання оцінюється за наступною шкалою – відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно (А: 90–100). Найвище художнє враження.

Міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Яскрава музикальність та артистизм;

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою.

Досконале виконання програми: високий рівень складності, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – Добре художнє враження.

Добра виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання), музикальність, артистизм,

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Добра працездатність.

Задовільно (D (64-73), E (60-63)) – Посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту.

Середня працездатність.

Незадовільно (FX (35-59)) – Незадовільнє художнє враження.

Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільнє виконання програми: недостатній рівень складності, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту.

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – Незадовільнє враження

Повна відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Відсутність володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільнє виконання: повне нерозуміння стилю та жанру, нерозуміння особливостей авторського тексту.

Досить низька працездатність.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Фортепіано» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті з фортепіано.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні.

1. Герєга М. Пріоритети кафедри загального та спеціалізованого фортепіано в процесі навчання музиканта-професіонала. *Наукові записки Тернопільського педагогічного університету*. № 1 (8). Тернопіль, 2002. С. 64-67.
2. Жмуркевич З. С. Виконавські особливості фортепіанних творів для домашнього музикування з нотних колекцій Львова ХІХ ст. Методична розробка. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2010. 36 с.
3. Загальне та спеціалізоване фортепіано у мистецькому просторі України / Зб. статей. Серія: Виконавське мистецтво. ЛНМА ім. М. В. Лисенка; [редкол.: І. Пилатюк (голов. ред.) та ін.].– Львів: Сполом, 2012. 376 с. (Наукові збірки ЛНМА ім. М. В. Лисенка, вип. 27).
4. Йовенко З. Н. Загальне фортепіано: питання методики. Київ: Муз. Україна, 1989. 99 с.: нот.

5. Значення загального та спеціалізованого фортепіано у формуванні особистості музиканта-професіонала: Тези наук.-практ. конференції, 23 листопада 2011 р. / Упор. О. Є. Гнатишин. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2011. 84 с.
6. Кафедра загального та спеціалізованого фортепіано: досягнення, пошуки, проблеми: Тези наук.-практ. семінару, 3 грудня 2008 р. / Упор. З. С. Жмуркевич. Львів: НТШ у Львові, 2009 р. 66 с.
7. Камерно-інструментальна музика у класі загального та спеціалізованого фортепіано: педагогічно-виконавський аспект: Тези наук.-практ. семінару, 17 березня 2010 р. / Упор. З. С. Жмуркевич. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2010 р. 56 с.
8. Оперні арії європейських композиторів у перекладенні для 4 рук: збірник нот з методичними поясненнями, адаптований для студентів вокального факультету / Упор. Помірко С. О. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2011. 49 с.
9. Оперні арії українських композиторів у перекладенні для 4 рук: збірник нот з методичними поясненнями, адаптований для студентів вокального факультету / Упор. Помірко С. О. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2012. 53 с.
10. Особливості диференційованого підходу до навчального процесу на кафедрі загального та спеціалізованого фортепіано: Тези семінару-практикуму, 29 листопада 2012 р. / Упор. О. Є. Гнатишин. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2012. 60 с.
11. Програми для музичних вузів з творів українських композиторів. Спеціальність «Сольний спів» / Упор. С. О. Помірко, Л. М. Кочмарчук. Київ: видано Міністерством культури України, Республіканський методичний кабінет навчальних закладів мистецтва і культури, 1994. 24 с.
12. Робота над поліфонічними творами в класі загального фортепіано. Методичні рекомендації для студентів підготовчого відділу вокального факультету / Упор. Кочмарчук Л. М. Львів: ЛДМІ ім. М. В. Лисенка. 18 с.
13. Словник іноземних музичних термінів та виразів. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації / Ред.-упоряд. Павленко В. В. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 384 с.
14. Чекас Лідія. Огляд діяльності кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Львівської державної музичної академії ім. М. В. Лисенка / Л. Чекас. Львів: Вид-во ЛДМА ім. М. В. Лисенка, 2004. 119 с.

Допоміжні.

Процес засвоєння навиків гри на фортепіано відтворює рекомендований репертуар творів, які студент вивчає і виконує на іспитах і залах.

Список подається по кожному підрозділу зокрема.

Поліфонія

Українська фортепіанна музика. Хрестоматія для студентів оркестрового факультету струнного відділу музичних вузів / Упоряд. Лисяк Т. М., Кукоба І. Г. (ВДМІ ім. М. Лисенка. Кафедра загального та спеціалізованого фортепіано):

Ч. І. Поліфонічні твори. – Львів, 1996. – 233 с.

Бах Й.-С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах.
Бах Й.-С. Маленькі прелюдії.
Бах Й.-С. Інвенції.
Бах Й.-С. Французькі сюїти.
Бах Й.-С. Англійські сюїти.
Бах Й.-С. Партіти.
Бах Й.-С. Добре темперований клавір.
Бах Й.-С. – Бузоні Ф. – Органні хоральні прелюдії.
Бах Й.-С. – Гедіке А. – Шість хоральних прелюдій.
Бах Й.-С. – Кабалевський Д. – Маленькі органні прелюдії і фуги.
Бах Й.-С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах.
Беркович І. Інвенції.
Бібік В. Прелюдії і фуги.
Букстегуде Д. Фантазії
Гендель Г. Ф. Сюїти. Фуги.
Гендель Г. Ф. 12 вибраних п'єс
Дремлюга М. Інвенції.
Ківа О. Фуги.
Птушкін В. Інвенції.
Сасько Г. Інвенції.
Сімович Р. Прелюдія і фугетта.
Скорик М. Прелюдії і фуги.
Станкович Є. Фуга.
Степовий Я. Фуги.
Чюрльоніс М. Фуги, Канони.
Шуман Р. 7 п'єс у формі фугет.
Щуровський Ю. Прелюдії і фуги.
Яковчук О. Прелюдії і фуги.

Твори великої форми

Беркович І. Варіації на тему Паганіні.
Бетовен Л. Шість легких сонат.
Бетовен Л. 32 сонати.
Бетовен Л. Варіації.
Бортнянський Д. Сонати.
Гайдн Й. Сонати. Гріг Е. Соната.
Клементі М. Сонати.
Колесса М. Сонатина.
Мендельсон Ф. Сонати.
Мендельсон Ф. Фантазія.
Моцарт В.-А. Сонати. Концерти.

Сімович Р. Варіації.
Сімович Р. Сонатина.
Сімович Р. Рондо-каприз.
Скарлатті Д. Сонати
Фільц Б. Весняне рондо. Варіації.
Флис В. Варіації.
Чімароза Д. Сонати.
Шамо Ю. Сонати.
Шуберт Ф. Сонати.

П'єси

Барвінський В. Прелюдії.
Бетховен Л. Багателі.
Борткевич С. Сюїта «Маленький мандрівник».
Борткевич С. Прелюдії.
Борткевич С. Етюди.
Брамс Й. Інтермеццо.
Гершвін Дж. Прелюдії.
Гріг Е. Ліричні п'єси.
Гріг Е. Поетичні картинки.
Дворжак А. Гумореска.
Дворжак М. Джазові етюди.
Дебюссі К. Прелюдії. Зошити 1, 2.
Дебюссі К. Арабески.
Дебюссі К. Дитячий куточок.
Дебюссі К. Бергамаська сюїта.
Дебюссі К. Ноктюрн.
Дремлюга М. Прелюдії.
Жербін М. Прелюдії.
Колесса М. Чотири прелюдії.
Колесса М. Картинки Гуцульщини.
Колесса М. Три коломийки
Кос-Анатольський А. Прелюдії.
Косенко В. 11 етюдів у формі старовинного танцю.
Косенко В. Етюди, тв. 8.
Лисенко М. Сюїта. Ескізи. Мрії. Елегія.
Ліст Ф. Сонети Петрарки.
Ліст Ф. Розради.
Людкевич С. Гумореска.
Людкевич С. Похорон отамана.
Людкевич С. Баркарола.
Лятошинський Б. Прелюдії.
Мак-Дауел Е. П'єси.
Мендельсон Ф. Пісні без слів.

Нижанківський Н. Фортепіанні п'єси.
Ревуцький Л. Прелюдії.
Сасько Г. Відгомін століть.
Сасько Г. Джазові п'єси.
Січинський Д. Пісня без слів.
Скорик М. Партіта №5. Токата.
Степовий Я. Прелюдії.
Фільц Б. Закарпатські новелетти.
Фільц Б. Київський триптих.
Шамо І. 12 прелюдій. Гуцульські акварелі.
Шмітц М. Джазові п'єси.
Шопен Ф. Прелюдії. Мазурки. Ноктюрни. Вальси.
Шопен Ф. Прелюдії. Мазурки. Ноктюрни. Вальси.
Штогаренко А. Поєми пам'яті музикантів. Образи. Прелюдії.
Шуберт Ф. Вальси.
Шуберт Ф. Музичні моменти. Експромти.
Шуман Р. Фантастичні п'єси.
Шуман Р. Альбом для юнацтва.
Шуман Р. Новелетти.
Шуман Р. Дитячі сцени.
Якименко Ф. Елегія. Прелюдія.

Акомпанементи (скрипка, альт, віолончель, контрабас)

Бах Й. С. Соната №1 Соль мажор для віолончелі і фортепіано.
Бах Й. С. Соната №6 для скрипки і фортепіано.
Бетховен Л. Тріо Мі-бемоль мажор для скрипки, віолончелі і фортепіано.
Бортнянський Д. Сонатне аллегро для альту і фортепіано.
Вівальді А. Соната №1 для скрипки і фортепіано.
Вітол Я. П'єси для скрипки і фортепіано.
Дворжак А. Мелодія для віолончелі і фортепіано в перекл. Л. Лимського
Дворжак А. Романтичні п'єси для скрипки і фортепіано.
Дебюссі К. Маленький пастух для альту і фортепіано.
Дремлюга М. Поема для віолончелі і фортепіано.
Кореллі А. Соната №9 для альту і фортепіано.
Локателлі П. Арія для альту і фортепіано.
Мартіні П. Анданте для контрабаса і фортепіано, перекл. Герневича І.
Марчелло Б. Сонати для альту і фортепіано.
Мендельсон Ф. Пісня без слів для віолончелі і фортепіано.
Моцарт В. Менует, ред. Мілушкіна А., Аллегретто.

Інформаційні ресурси в Інтернеті.

<http://www.stationline.org.ua/pedagog/104/17673-problemi-formuvannya-gotovnosti-do-tvorcho%D1%97-samorealizaci%D1%97-uchniv-u-procesi-%D1%97xno%D1%97-fortepianno%D1%97-pidgotovki.html>
<https://core.ac.uk/download/pdf/33692189.pdf>
https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27851/
<http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/volodinnya-novimi-muzichnimi-tekhnologiyami--neobk.html>
<https://studopedia.info/2-24032.html>
<https://int-konf.org/ru/2013/ukrajina-naukova-24-26-12-2013-r/647-shakhraj-o-m-zavdannya-fortepiannoji-pedagogiki>
<https://vseosvita.ua/library/tema-uroku-rozvitok-fortepiannoi-tehniki-v-molodsih-klasah-ditacoi-muzicnoi-skoli-13980.html>
<https://bohdan-books.com/upload/iblock/3c7/3c7bd42b5a93041177a004b0d6a03225.pdf>
<https://www.musiah.com/about/piano-methods-compared.html>
<https://www.pianoeducation.org/pnomethd.html>
<http://piano4life.com/Methods.pdf>
<https://www.softmozart.com/our-library/articles/46-how-traditional-piano-lessons-cripple-our-children.html>
<https://joshuarossipiano.com/best-piano-lesson-books-for-beginners/>
<https://www.liveabout.com/piano-method-books-for-children-3976128>
<https://www.hoffmanacademy.com/method/>
irbis-nbuv.gov.ua
<http://www.google.com.ua/search?client=opera&q>
orthodoxy.org.ua
www.aspirantura.org.ua/atestacionniy_vestnik_text/u_111_47.html
www.metodcabinet.ru/projects/20/837/
ppolitovec.ru/fortepiano/obshchee-fortepia..
www.conservatory.ru/node/100
www.uralmuscollege.ru/general-piano
www.conservatoire.kz/index.php?id=928
conservatory.lviv.ua/.../kafedra-zagalnogo-ta-specializovanogo-forteodma.edu.ua/structure/faculties/piano_theoretical...and.../ruzova